

EVROPSKÝ INSPEKTOR OCHRANY ÚDAJŮ

Shrnutí stanoviska evropského inspektora ochrany údajů o zárukách a odchylkách podle článku 89 obecného nařízení o ochraně osobních údajů v souvislosti s návrhem nařízení o integrované zemědělské statistice

(Úplné znění tohoto stanoviska je k dispozici v angličtině, francouzštině a němčině na webových stránkách evropského inspektora ochrany údajů na adrese www.edps.europa.eu)

(2018/C 14/06)

Návrh nařízení o integrované zemědělské statistice, který předložila Evropská komise, vyvolává po konzultaci s evropským inspektorem ochrany údajů sám o sobě několik otázek, a to rovněž v oblasti ochrany údajů. Změny, které byly navrženy v souvislosti s projednáváním Radou, však vyvolávají nové otázky, které původně nebyly v návrhu Komise uvedeny. Zejména v případě, že by tyto změny byly do konečného znění zahrnuty, by se tento návrh nařízení stal prvním právním nástrojem EU, který by umožňoval odchylku od práv na přístup k osobním údajům, jejich opravu i omezení a práv na námitky proti zpracování osobních údajů pro statistické účely podle článku 89 obecného nařízení o ochraně údajů. Evropský inspektor ochrany údajů proto vítá, že s ním Rada tento nový vývoj konzultovala, a tím mu poskytla příležitost vydat v této fázi postupu jeho stanovisko.

Toto stanovisko se zaměřuje na zkoušku nezbytnosti, pokud jde o odchylky podle článku 89 obecného nařízení o ochraně údajů ve spojení s Listinou základních práv EU. Evropský inspektor ochrany údajů zejména upozorňuje na to, že jsou práva na přístup k osobním údajům a na jejich opravu upravena v článku 8 odst. 2 samotné Listiny základních práv EU a jsou považována za hlavní části práva na ochranu osobních údajů. Případné odchylky od těchto práv nesmí přesahovat to, co je nezbytně nutné pro dosažení tohoto cíle, a musí splňovat vysoké standardy vyžadované čl. 52 odst. 1 Listiny základních práv EU a článkem 89 obecného nařízení o ochraně údajů.

Kromě zdůraznění potřeby důkladného posouzení této nezbytnosti se ve stanovisku dále uvádí potřeba minimalizovat rozsah případných omezení a analyzuje se povaha požadovaných záruk. Stanovisko dále rozebírá článek 11 obecného nařízení o ochraně údajů, který může potenciálně pomoci s řešením některých obav národních statistických úřadů, na něž Rada upozornila, aniž by byly nutné jakékoli odchylky v souladu s článkem 89 obecného nařízení o ochraně údajů. V souladu s článkem 11 by zejména v případech, kdy je správce údajů schopen prokázat, že není v pozici umožňující mu identifikovat subjekt údajů, neplatila práva plynoucí z článků 15 až 20.

S ohledem na výše uvedené evropský inspektor ochrany údajů doporučuje, aby Komise přehodnotila nutnost navrhovaných odchylek s ohledem na standard, který je stanoven podle článku 89 obecného nařízení o ochraně údajů v souvislosti s Listinou základních práv EU. Pokud zákonodárny orgán EU nemůže poskytnout další zdůvodnění nutnosti těchto odchylek a konkrétněji upravit rozsah těchto ustanovení, doporučuje evropský inspektor ochrany údajů místo toho zvážit, do jakého rozsahu může článek 11 obecného nařízení o ochraně údajů přispět k řešení oprávněných obav národních statistických úřadů. To může být relevantní ve fázích zpracování údajů, kdy již došlo k vymazání klíčů propojujících fyzické osoby se soubory údajů, které jsou o nich vedeny, a kdy byla provedena další technická a organizační opatření s cílem zajistit, aby tyto osoby nemohly být statistickými úřady nebo jinou stranou identifikovány.

Evropský inspektor ochrany údajů však zdůrazňuje, že obecná pravidla stanovená v obecném nařízení o ochraně údajů musí platit i v počátečním období, které bývá často nezbytné pro přípravu statistik a během něhož musí být možné fyzické osoby přímo i nepřímo identifikovat. Skutečnost, že zavedení technických a organizačních opatření pro poskytnutí práv na přístup k osobním údajům a dalších práv fyzickým osobám může vyžadovat finanční a lidské zdroje, nepředstavuje sama o sobě platné odůvodnění odchylek od práv fyzických osob podle obecného nařízení o ochraně údajů. To platí pro všechna práva subjektů údajů plynoucí z obecného nařízení o ochraně údajů a je to zejména zásadní pro práva na přístup k osobním údajům a na jejich opravu, která jsou Listinou základních práv EU výslovně vyžadována a která představují hlavní části základního práva na ochranu osobních údajů.

1. ÚVOD A ZÁKLADNÍ INFORMACE

Dne 9. prosince 2016 přijala Evropská Komise („Komise“) návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o integrované zemědělské statistice a zrušení nařízení (ES) č. 1166/2008 a (EU) č. 1337/2011 („návrh“) (1). Cílem návrhu je vytvořit ucelenější, pružnější a vzájemně propojený systém zemědělské statistiky a stanovit legislativní rámec programu průzkumu zemědělství, který začíná zemědělským sčítáním plánovaným na rok 2020.

Samotný návrh nařízení navržený Komisí vyvolal po konzultaci s evropským inspektorem ochrany údajů („EDPS“) jen několik otázek ohledně ochrany údajů a tyto otázky byly v návrhu odpovídajícím způsobem řešeny. Evropský inspektor ochrany údajů skutečně přivítal, že s ním Komise před přijetím návrhu tuto záležitost konzultovala a že byly zohledněny jeho neformální připomínky. Podporuje zejména uvedení odkazů v 16. bodě odůvodnění, které se vztahují na platnou legislativu v oblasti ochrany údajů, směrnici Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES (2) a na její prováděcí ustanovení, ale i případně na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 (3). Vítá také odkaz na skutečnost, že byly vedeny konzultace s evropským inspektorem ochrany údajů, která se uvádí v 26. bodě odůvodnění. Vzhledem k tomu, že návrh, který byl zveřejněn dne 9. prosince 2016, nevyvolal významné odůvodněné obavy ohledně ochrany údajů, evropský inspektor ochrany údajů se rozhodl, že v této fázi nevydává formální stanovisko.

Některé změny přijaté v souvislosti s projednáváním Radou Evropské unie („Rada“) během legislativního procesu však vyvolaly nové otázky, které původně nebyly v návrhu Komise obsaženy. Pokud by tyto změny byly do konečného znění zahrnuty, tento návrh nařízení by se stal prvním právním nástrojem EU, který by výslovně poskytoval odchylku od práv na přístup k osobním údajům, jejich opravu i omezení a od práva na námitky podle článku 89 obecného nařízení o ochraně údajů („GDPR“).

Tento významný nový prvek odůvodňuje názor EDPS v této fázi postupu. Evropský inspektor ochrany údajů proto vítá, že se Rada rozhodla s ním vést konzultace o tomto novém vývoji a dne 26. září 2017 zvláště požádala evropského inspektora ochrany údajů, aby posoudil tyto změny navrhované v souvislosti s projednáváním Radou (4).

Účelem tohoto stanoviska je poskytnout konkrétní doporučení k návrhu nařízení, která se zaměřují na příslušné změny návrhu projednávané Radou. Cílem tohoto stanoviska podle oddílu 2 je projednat a pomoci posoudit, zda navrhované odchylky splňují či nesplňují zkoušku nezbytnosti, pokud jde o odchylky pro statistické účely uvedené v článku 89 GDPR a v čl. 52 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie („Listina“). V oddílu 3 dále evropský inspektor ochrany údajů uvádí doporučení, která se týkají navrhovaných ustanovení o zárukách.

4. ZÁVĚRY

Pokud by navrhované změny byly do konečného znění zahrnuty, stal by se tento návrh nařízení prvním právním nástrojem EU, který by umožňoval odchylku od práv na přístup k osobním údajům, jejich opravu i omezení a od práva na námitky proti zpracování osobních údajů pro statistické účely podle článku 89 obecného nařízení o ochraně údajů. Vzhledem k novosti a významu této věci evropský inspektor ochrany údajů vítá a oceňuje, že s ním Rada vedla konzultace a že má Rada obavy, jaký může mít tento návrh vliv na ochranu osobních údajů.

- Evropský inspektor ochrany údajů doporučuje, aby Komise přehodnotila nutnost navrhovaných odchylek s ohledem na standard, který je ustanoven článkem 89 obecného nařízení o ochraně údajů v souvislosti s Listinou základních práv EU.
- Pokud zákonodárny orgán EU nemůže poskytnout další odůvodnění nutnosti těchto odchylek a konkrétněji upravit rozsah těchto ustanovení, doporučuje evropský inspektor ochrany údajů místo toho zvážit, do jakého rozsahu může článek 11 obecného nařízení o ochraně údajů přispět k řešení oprávněných obav národních statistických úřadů. To může být relevantní zejména ve fázích zpracování údajů, kdy již došlo ke vymazání klíčů propojujících fyzické osoby se soubory údajů, které jsou o nich vedeny, a kdy byla provedena další technická a organizační opatření s cílem zajistit, aby již tyto osoby nemohly být statistickými úřady nebo jinými stranami identifikovány.

(1) COM(2016) 786 final – 2016/0389 (COD).

(2) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 281, 23.11.1995, s. 31).

(3) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 8, 12.1.2001, s. 1).

(4) Viz poznámka předsednictví určená delegacím v „bodě odůvodnění 16a a v článku 12a ve znění předsednictví (ochrana osobních údajů)“ (č. j. 12351/17), datováno v Bruselu 21. září 2017. Tento dokument je rovněž zveřejněn v rejstříku Rady na stránkách <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12351-2017-INIT/en/pdf>

Pokud by byla nezbytnost konkrétních odchylek v pozdější fázi odůvodněna, evropský inspektor ochrany údajů by poskytl následující dodatečná doporučení, pokud jde o článek 12a, a to ohledně podmínek a záruk.

- Evropský inspektor ochrany údajů vítá jasné prohlášení, že osobní údaje nebudou používány, aniž by byla provedena opatření nebo přijato rozhodnutí, pokud jde o konkrétní subjekt údajů.
- Evropský inspektor ochrany údajů rovněž vítá ustanovení, které vyžaduje, aby byly osobní údaje používány jen pro statistické účely.
- Evropský inspektor ochrany údajů doporučuje text upravit tak, aby jasně uváděl, že bude zpracování osobních údajů podléhat pseudonymizaci a (spíše než nebo) jiným vhodným zárukám podle čl. 89 odst. 1.

V Bruselu dne 20. listopadu 2017.

Giovanni BUTTARELLI

Evropský inspektor ochrany údajů
